

De ervaring, die met deze geënte mazelen is verkregen, acht hij leerzaam, omdat het hier gaat om een prophylactische methode, die wellicht van algemeene beteekenis kan zijn. Dr. NICOLLE deed voorts opmerken, dat mazelen een ziekte is aan welke niemand ontkomt en waarvan de besmetting soms toch ook al opzettelijk wordt teweeggebracht, opdat de ziekte dan de kinderen zal aantasten op het voor hen meest gunstige moment. Natuurlijk had het proefkind geen nadeelige gevolgen van de proef ondervonden. Gold het een gevaarlijke ziekte: NICOLLE zou er natuurlijk geen leven aan hebben gewaagd.

Toen hij zijn onderzoekingen verrichtte aangaande den vlektyphus, wier resultaat tijdens en na den oorlog honderden en duizenden menschenlevens heeft gered, heeft hij overigens toch wel één mensch voor een enkel experiment gebruikt. Hij nam toen n.l. de proef op zichzelf (*Hbl.*).

En toch moeten wij zijn handelwijze voor onjuist houden, zelfs al zouden bij mazelen niet ook aangename verrassingen voorkomen. Bij zijn beroemde proefneming op zichzelf had de proefpersoon met volle kennis van zaken zijn toestemming gegeven. Deze eisch moet, naar ons gevoelen, bij proefnemingen op menschen *steeds* worden gesteld.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

BEHANDELING VAN LIPFURUNKELS.

I.

Twee woorden aan collega SYPKENS de tamponnade betreffende: Mijn kort betoog was een waarschuwing, geen verhandeling. Het was mij alleen te doen op het gevaar der insnijding van *lipfurunkels* te wijzen en aangezien ik tevens meen opgemerkt te hebben, dat van tamponnade te veel gebruik gemaakt wordt, heb ik als *stelregel* bijgevoegd, dat een etterhaard open behandeld dient te worden; telkens weer toch zie ik retentie als gevolg van tamponnade.

De voornaamste aanwijzing voor tamponnade is diffuse bloeding; ook heb ik het over een *etterhaard* gehad, niet over een *abscesholte*. Maar zelfs bij deze laatste wordt, mijns inziens, nog te veel gebruik gemaakt van tamponnade, die tegenover de drainage beslist op den achtergrond moet treden. De tamponnade bij infectie moet zijn een uitzondering, weggelegd voor bijzondere gevallen met bijzondere aanwijzing, het liefst in combinatie met drainage, en deze uitzondering bevestigt den regel: *een etterhaard dient open behandeld te worden.*

Amsterdam, 15 December 1920.

O. LANZ.

II.

Onder de voor den lipfurunkel aanbevolen behandelingmethoden mis ik de aanbeveling van de stuwing van BIER. Niet om er mee te beginnen, niet bij pyaemie; wel, waar de plaatselijke uitbreiding van oedeem en verkleuring er op wijst, dat het dreigt den verkeerden kant op te gaan, maar zeker en ook nog in die gevallen, waar het beslist verkeerd gaat en waar de door VAN CAMPEN in herinnering gebrachte blokkade-snedes wel te laat zou komen. Maar men is er dan niet mede af, even een zwachtel om den hals te doen; het is een geduldig probeeren, waarmee één à twee uur gemoeid kunnen zijn. Het beste neemt men als stuwingszwachtel een stuk kousenbandelastiek van ongeveer $2\frac{1}{2}$ cM. breedte en ter lengte van den halsomvang, of een daarmee overéenkommend stuk uit een goeden elastieken zwachtel geknipt, aan het eene einde voorzien van een haakje, aan het andere einde van een rij oogjes, op 1 à $1\frac{1}{2}$ cM. afstand van elkaar. Als men ze niet in voorraad heeft, is zoo iets in ieder huis in mtnder dan een kwartier in orde gemaakt. Om den hals komt een dun reepje watten, beiderzijds